

TARPUKARIO IR DABARTINĖS LIETUVOS KAIMO AKTUALIJŲ ATSPINDŽIAI LEIDINYJE *ŪKININKO PATARĖJAS*

Irena Luobikienė

Kauno technologijos universitetas, K. Donelaičio g. 20, LT-44239 Kaunas

El. paštas irena.luobikiene@ktu.lt

Anotacija

Straipsnyje apžvelgiama ir lyginama 1930 m. ir 2012 m. leidinių *Ūkininko patarėjas* tematika ir juose atspindimos kaimo gyvenimo aktualijos. Išanalizuoti straipsniai priskirti tam tikroms kategorijoms ir iliustruojami autentiškoms publikacijų iškarpomis. Tyrimo metu nustatyta, kad, nepaisant tam tikrų skirtumų, dabartinis Lietuvos laikraštis *Ūkininko patarėjas* tęsia tarpukario leidinio tradiciją – pateikia kaimo žmonėms ir visai Lietuvai aktualias kaimo gyvenimo temas.

Pagrindiniai žodžiai: tarpukario ir dabartinė Lietuva, kaimo aktualijos, leidinys *Ūkininko patarėjas*.

Įvadas

Nepriklausomai nuo visuomenės gyvenimo laiko tarpio, spauda buvo tas veiksnys, kuris ne tik vienijo žmones, bet ir informavo juos apie to meto gyvenimo aktualijas. Kalbant apie kaimą, pravartu prisiminti, kad tarpukario Lietuvoje kaimo tematiką gvildeno keletas leidinių, kaip antai žurnalas *Žemės ūkis*, laikraščiai *Sodyba*, *Sodžiaus menas*, *Ūkininko patarėjas* ir kt. Įdomu tai, kad ūkininkai taip pat buvo skatinami skaityti tiesiogiai su kaimu nesusijusį žurnalą *Kultūra*, apeliuojant, kad „... kultūringas ūkininkas turi būti apsišvietęs, kad neatsiliktų nuo gyvenimo“ (*Ūkininko patarėjas*, 1930, p. 43). Nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje kaimo gyvenimo aktualijas nušviečia sovietmečio laikotarpį išgyvenęs *Valstiečių laikraštis*, ilgus visuomenės kaitos etapus išgyvenęs laikraštis *Ūkininko patarėjas*, regionų laikraščiai ir kiti leidiniai.

Mokslinė problema. Kai kurių Lietuvos gyvenimo laikotarpių (pvz., tarpukario) kaimo problematika mokslinėje literatūroje analizuojama fragmentiškai. Taip pat pasigendama sisteminių kaimo problematikos žiniasklaidoje tyrimų, todėl svarbu šį klausimą diskutuoti mokslinėje bendruomenėje.

Temos aktualumas siejamas su poreikiu nuolat analizuoti, kaip žiniasklaida nušviečia įvairius kaimo gyvenimo aspektus istorinėje reiškinių raidoje.

Temos naujumas nusako gilinimasis į to paties pavadinimo leidinio *Ūkininko patarėjo* vaidmenį istoriškai skirtingais Lietuvos kaimo gyvenimo laikotarpiais.

Tyrimo objektas – tarpukario ir dabartinės Lietuvos laikraščio *Ūkininko patarėjas* turinys.

Tyrimo tikslas – ištirti ir palyginti kaimo gyvenimo aktualijų atspindėjimą tarpukario ir dabartinės Lietuvos leidiniuose *Ūkininko patarėjas*.

Tyrimo uždaviniai:

- Atlikti 1930 m. *Ūkininko patarėjo*“ leidinio straipsnių turinio analizę.
- Pateikti keleto 2012 m. laikraščio *Ūkininko patarėjas* numerių apžvalgą.
- Išryškinti tarpukario ir dabartinės Lietuvos leidinio *Ūkininko patarėjas* ypatumus.

Problemos ištirtumas mokslinėje literatūroje.

1923 m. Lietuvos gyventojų surašymo duomenimis, kaimo gyventojų dalis visų gyventojų struktūroje sudarė 85,1 proc. (Statistikos departamentas, 2007). Todėl, analizuojant tarpukario Lietuvos problematiką, daug dėmesio turi būti sutelkta kaimui. Tarpukariu (1918–1939 m.) dabartiniame Vakarų pasaulyje laikomas periodas nuo Pirmojo pasaulinio karo pabaigos iki Antrojo pasaulinio karo pradžios (<http://lt.wikipedia.org/wiki/Tarpukaris>). Vienas leidinių, nušviečiantis to meto kaimo gyvenimo aktualijas, buvo *Ūkininko patarėjas*, ėjęs 1925–1940 m. Kaune. 1925–1926 m. jį leido Žemės ūkio ministerija, 1927 m. – Žemės ūkio rūmai. 1925–31 m. žurnalas (iki 1929 m. ėjo kas mėnesį, vėliau – kas 2 savaitės), nuo 1932 m. – savaitinis laikraštis (*Ūkininko patarėjas*, 1988). Siekiant įvertinti šio tarpukario Lietuvos leidinio publikacijų turinį, svarbu apžvelgti mokslinę literatūrą tiriamos problemos aspektu.

Viena vertus, kaimo problematika mokslinėje literatūroje tampa vis populiareesnė. Tai byloja ir mokslo bei studijų institucijų organizuojamos konferencijos ir jų publikacijų rinktinės: visų pirma, tai pasakytina apie Šiaulių universiteto Kaimo plėtros tyrimų centro organizuojamą tęstinę kasmetinę konferenciją *Šiuolaikinio kaimo vizija*. Išsamią informaciją apie Lietuvos kaimo gyvenimą teikia leidinių serija apie Lietuvos valsčius. *Lietuvos valsčių* serija – tai daugiatomis vienos struktūros Lietuvos istorijos leidinys apie Lie-

tuvos miestus ir miestelius, kaimus ir vienkiemius, apie jų ir apylinkių kraštovaizdžio raidą ir istoriją nuo seniausių priešistorinių laikų iki mūsų dienų, kovas už Nepriklausomybę, apie tradicinę kultūrą, verslus, kalendorinius ir šeimos papročius, papročių teisę, liaudies išmintį, bažnyčias, įžymius žmones, tarmių ir vietos šnektų ypatumus, tautosaką, tautines mažumas, jų papročius ir kt. (<http://www.versme.lt/projektas.htm>). Remdamiesi leidyklos rengtų serijos autorių lokalinių tyrimų ekspedicijų metu surinkta medžiaga, žmonių atsiminimais, archyvų duomenimis, mokslo studijomis, kitais rašytiniais šaltiniais ir medžiaga, kiekviena serijos knygą rašo dideli – iki 120 autorių – kolektyvai – žinomi Lietuvos mokslininkai istorikai, archeologai, etnologai, folklorininkai, kalbininkai, sociologai, gamtininkai, žurnalistai, rašytojai, kraštotyrininkai, kraštiečiai, kiti autoriai (www.versme.lt/autoriai).

Kita vertus, mokslinėje literatūroje pasigendama sisteminių kaimo problematikos žiniasklaidoje tyrimų, juo labiau, kad tam tikri Lietuvos kaimo gyvenimo laikotarpiai (pvz., tarpukaris) analizuojami fragmentiškai. Ši prielaida išplaukė iš straipsnio autorės ankstesnių žiniasklaidos tyrimų (Luobikienė, 2011), tuo grindžiamas šio straipsnio problemos aktualumas.

Pasak Rapolienės (2010), žiniasklaida kaip mokslinių tyrimų objektas svarbi dėl jos įvairiapusiško poveikio visuomenei ir individui, kuriant ir palaikant bendrą supratimą apie pasaulį, esantį už tiesioginio patyrimo ribų. Įvairios tyrimų bendrovės sistemškai tyrinėja žiniasklaidos rinkos pokyčius ir jų pagrindu formuoja ateities prognozes (*Metinė žiniasklaidos tyrimų apžvalga*, 2011). Aptardama žiniasklaidos veikimo šiuolaikinėse visuomenėse ypatumus, Pajnik (2008) akcentuoja, kad šiuolaikinėse diskusijose apie viešumo potencialą žiniasklaidoje reikia atsižvelgti į viešumo apraiškas ne tik pačioje žiniasklaidoje, bet ir už jos ribų, pasitelkiant „visuomenės kuriamos žiniasklaidos“ galimybes. Interpretuojant ankstesnę mintį, kyla klausimas, kodėl kaimo gyvenimas ir jo aktualijos netampa nuolatiniemis viešojo diskurso temomis, nebent tai susiję su nusikalstamumu ar kitomis visuotinėmis blogybėmis. Galbūt tam turi įtakos ir kaimo gyventojų dalies mažėjimas Lietuvos gyventojų struktūroje: 2001 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenimis, kaime gyveno apie trečdalis Lietuvos gyventojų (Statistikos departamentas, 2007). Į tai pravartu atsižvelgti, norint suvokti, kodėl ne specialiojoje (žemės ūkio srities) literatūroje kaimo problematikai vis dar skiriama nepakankamai dėmesio. Tuo tarpu žurnale *Žemės ūkio mokslai* (<http://www.lmaleidykla.lt/ojs/index.php/zemesukiomokslai>) publikuojamų straipsnių apie kaimą tematika – agronomija, ekono-

mika, gyvulininkystė ir zootechnika, žemdirbystė ir augalininkystė bei kita, suformuota priklausomai nuo straipsnių pobūdžio. Pavyzdžiui, kategorijai „Žemės ūkio ekonomika ir sociologija“ priskirtame straipsnyje Vidickienė ir Melnikienė (2008) analizuoja, kas lemia pokyčius Lietuvos kaime ir skatina žmonių apsisprendimą pasirinkti tam tikrą kaimiškąją savivaldybę tolesniam gyvenimui joje. Šių autorių tyrimas parodė, kad patrauklumą gyventi kaime lemiantys veiksniai yra ūkio subjektų dalis pramonėje ir paslaugose, gyventojų amžiaus struktūra, skurdo lygis, rekreaciniai savivaldybės išteklių ir kelių kokybė. Šiuolaikinėje mokslinėje literatūroje itin sunku rasti straipsnių apie tarpukario Lietuvos, ypač kaimo, gyvenimą. Daug dėmesio kreipiama sovietmečiui. Pavyzdžiui, Leonavičius ir Ozolinčiūtė (2008) išsamiai, remdamiesi teorinėmis ir empirinėmis išvargomis, aptaria, kokios socialinės prielaidos lėmė kaimo bendruomenių formavimąsi sovietinėje Lietuvoje. Šiuolaikinės Lietuvos kaimo problemų, analizuojamų mokslinėje literatūroje, spektras platus: pradedant kaimo plėtros tikslų ir uždavinių formulavimo patirties Europos Sąjungoje apžvalgomis (Žukovskis, 2009), ūkininkų gyvenimo ir veiklos sąlygų Lietuvos regione analize (Ratkevičienė, 2002) ir baigiant sveikatos priežiūros paslaugų pasiekiamumo Lietuvos kaimo ir miesto gyventojams (Tamutienė, Černiauskaitė ir Sruogaitė, 2011). Todėl belieka tikėtis, kad žiniasklaidoje pateikiama kaimo gyvenimo problematika plėsis ir taps sisteminės mokslinės analizės objektu.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros ir pasirinktų spaudos leidinių analizė; turinio (*kontent*) analizė.

Tyrimo metodika

Siekiant tyrimo tikslo ir uždavinių, analizuotas pasirinktų spaudos leidinių turinys. Analizei pasirinkti šie spaudos leidiniai: tarpukario (1930 m.) Lietuvos dvisavaitinis žurnalas *Ūkininko patarėjas* (nr. 1–24) ir dabar leidžiamo to paties pavadinimo laikraščio 2012 m. liepos mėnesio trys numeriai (nr. 83–85). Walliman (2006, p. 125) turinio analizės kiekybinį aspektą sieja su reiškinio dažnio skaičiavimu pasirinktame atvejuje, siekiant palyginti jį su kitais atvejais. Pasak Berelsono (1952), cituojamo Balčytienės (2000), turinio analizė nusakoma kaip tyrimo metodika, kuria siekiama objektyvaus, sisteminio ir kiekybiško informacijos turinio įvertinimo. Tiriama regimoji žiniasklaidos teksto dalis, kuri realiai perduodama įsivaizduojamai auditorijai. Šio tyrimo analizės aspektai: straipsnio antraštė (pavadinimas), šių rašinių turinys (tekstai), straipsnių priskyrimas nustatytoms kategorijoms ir būdingiausių pavyzdžių rodymas, pateikiant autentiškas straipsnių iškarpas.

Tarpukario Lietuvos kaimo problemų raiška leidinyje *Ūkininko patarėjas*

Analizei pasirinkti dvisavaitinio leidinio *Ūkininko patarėjas* 1930 m. 1–24 numeriai. Minėtų metų leidinio numerių pasirinkimą lėmė tai, kad juose pateikta

Žemės ūkio ministro J. Aleksos kalba, sakyta Žemės ūkio rūmų visuotiniame susirinkime (bus analizuojama išsamiau). Pirmiausia pateikiamas *Ūkininko patarėjo* 1930 m. numerių turinys pagal temas ir joms priskiriamų straipsnių kiekį (žr. 1 lent.).

1 lentelė

Laikraščio *Ūkininko patarėjas*, leisto 1930 m., turinys pagal atskiras temas

Temos nr.	Temos pavadinimas	Straipsnių skaičius
1.	Ekonominiai reikalai	66
2.	Gyvulininkystė ir pieno ūkis	83
3.	Komercija ir kreditai	18
4.	Margumynai	155
5.	Melioracija	4
6.	Miškų ūkis	8
7.	Moterų ūkis	11
8.	Paukščių ūkis	11
9.	Pieno centro skyrius	34
10.	Sodininkystė	4
11.	Statyba	12
12.	Veterinarija	10
13.	Žemdirbystė	76
	Viso:	492

Pastaba: leidinio straipsnių kategorijos pateikiamos pagal abėcėlę. Neįtrauktos tam tikros kategorijos – *Patarimai šeimininkėms, Klausimai–atsakymai* – bus aptariamoms atskira.

Kaip matyti iš 1 lentelės, straipsnių pagal atskiras temas kiekis skiriasi. Lyderiauja šios temos: *Margumynai* (31,5 proc.), *Gyvulininkystė ir pieno ūkis* (17 proc.), *Žemdirbystė* (15 proc.) ir *Ekonominiai reikalai* (13 proc.). Minėtos temos bus aptartos išsamiau.

Tematikoje *Ekonominių reikalai* dominuoja Žemės ūkio ministerio (straipsnių kalba netaisyta – aut. past.) Jono Aleksos kalba Žemės ūkio rūmų visumos

suvažiavime (publikuota laikraščio *Ūkininko patarėjas* nr. 7–11). Kaip teigiama šio laikraščio nr. 7, Žemės ūkio rūmų atstovų metinis visumos suvažiavimas vyko 1930 m. kovo 27–29 d. Kaune, Karininkų Ramovėje. Suvažiavime visų apskričių ūkininkų atstovai išsamiai ir plačiai aptarė opiausius savo veiklos klausimus. Žemės ūkio ministras J. Aleksa savo kalboje aptarė tuometinę žemės ūkio būklę (žr. 2 lent.).

2 lentelė

Pagrindiniai Žemės ūkio ministro J. Aleksos kalbos Žemės ūkio rūmų atstovų metiniame visumos suvažiavime aspektai

Leidinio numeris	Pranešėjo kalbos tema	Kalbos ištrauka
Nr. 7	Žemės ūkio produktų supirkimo / pardavimo kainos	„Ta katastrofinga kainų kritimo padėtis tęsiasi ligi pastarųjų dienų. Jokios aplinkybės negelbėjo. Žiemos metu paaiškėjęs nedidelis derlius Jungtinėse Valstijose, silpnas derlius Kanadoje, jokios įtakos nepadarė. Vėliau paaiškėjus nekokiam derliui ir Argentinoje, kur derlius surenkamas mūsiškės žiemos metu, taip pat kol kas įtakos į pasaulinės rinkos kainas nepadarė“.
Nr. 8	Bendra šalies eksporto padėtis	„Bendrai visgi tenka pasakyti, kad nežiūrint silpnos didžiūmai produktų, - sakau didžiūmai, nes ne visiems, - konjunktūros vakaruose, nežiūrint 1928 metų nederliaus žymioje Lietuvos dalyje, 1929 metų eksportas yra didesnis negu ligi šiol. Jis siekia netoli 330 milijonų litų ir viršija importą 24 milijonais“.

Nr. 9	Visuotinis jaunuomenės švietimas žemės ūkio klausimais	„Mums reikalinga, kad Lietuvoje kaimo srityse būtų visuotinas žemės ūkio švietimas, t. y., kad visi ūkininkų vaikai galėtų gauti tam tikrą minimumą žinių iš žemės ūkio srities. Vakarų Europoje kai kuriuose rajonuose šitas jau įgyvendinama: Vokietijoje kaip kur, kaip Saksonijoje, Čekuose ir kitur. Mums prie to reikia eiti, nes tik iš tokių ūkininkų, kurie jau iš jaunų dienų turės šiek tiek teoretiškai susipažinti su žemės ūkio reikalais, su žemės ūkio mokslu, kurie įpras skaityti žemės ūkio srities literatūrą, gali išaugti tas moderniškias, gabus, apskrus ūkininkas, kuris galės atitikti dabartinio gyvenimo statomus reikalavimus“.
Nr. 10	Žemės ūkio rūmai	„Ir pas mus, kaip daugely kitų kraštų – Vokietija, Švedija, Danija, Prancūzija – apie Žemės ūkio Rūmus vis labiau spiečiasi tas kas yra pažangaus žemės ūkio srityje. Žemės ūkio Rūmuose susirenka tie patys ūkininkai, kurie atstovauja savo individualius ūkius, tiek žemės ūkio specialistai, kurie atstovauja viešąjį darbą žemės ūkio srityje – pienuos, žemės ūkio draugijas ir t. t., vadinas, organizuotą darbą žemės srityje, ir, pagaliau, nors mūsų Rūmuose neskaitlingai, tie, kurie dirba mokslo srityje – mokyklose, žemės ūkio akademijoje, tyrimo įstaigose, kaip čia mano kolega iš kairės (ponas Krikščiūnas), ir panašiai“.
Nr. 11	Žemės ūkio produkcijos gamyba ir jos perdirbimas	„Visai aiškiai tenka pasakyti, negalvojant, kad ir labai apdirbamajai pramonei išaugus – tiek išaugus, kad net ir įtikėti sunku, pagrindinis žemės ūkio gamybos klausimas dar nebūtų išspręstas: pagrindinis žemės ūkio gaminių rinkos klausimas nebūtų išspręstas – paklausų būtų per mažas. Dabar mes turime dar labai neišplėtą pienininkystę, dar mums labai toli net ligi Latvijos“.

Pastaba: straipsnių iškarpių kalba autentiška.

Populiariausia laikraščio *Ūkininko patarėjas* straipsnių kategorija *Margumynai*. Šios grupės straipsnius sunku priskirti kuriai nors jau minėtai (žr. 1 lent.) išskirtai kategorijai. Tačiau sprendžiant iš to, kad kategorijai *Margumynai* priskirta beveik trečdalis visų 1930 m. šio laikraščio straipsnių, šios rubrikos straips-

niai skaitytojų buvo vertinami ir mėgstami. 3 lentelėje pateikiami būdingiausi minėtos kategorijos straipsnių pavyzdžiai iš įvairių *Ūkininko patarėjo* numerių. Jie alsuoja gyvenimiška patirtimi ir noru ją perteikti kitiems. Įdomu tai, kad ūkininkai dalijasi išvalgomis ir iš užsienio išvykų.

3 lentelė

Leidinio *Ūkininko patarėjas*, leisto 1930 m., kategorijai *Margumynai* priskirtų straipsnių pavyzdžiai

Leidinio nr.	Kategorijai Margumynai priskirtų straipsnių pavadinimai	Straipsnio ištrauka
Nr. 1	Apie darbininkų ir tarnaičių samdymą	„Štai, ir Kalėdų šventės praėjo, ir ūkininkai, atsiskaitę su samdytais ūkio darbininkais, turi naujų rūpesčių- samdyti tuos pačius, arba, jeigu jie netinkami, ieškoti ir samdyti kitų darbininkų bei tarnaičių šiems metams. Kadangi ūkio vedimo būdai ir darbai ūkiuose tobulėja, tai šiek tiek pažangesniam ūkininkui gana sunku surasti tinkamų savo ūkiui darbininkų bei tarnaičių ir, suradus juos, gal dar sunkiau sulaikyti nuo pasišalinimo iš ūkio anksčiau už sutartą laiką“.
Nr. 3	Ar gali motoras pakeisti arklį?	„Jei jau kitų kraštų ūkininkai sako, kad traktoriaus ar bendrai visokių motorų vartojimas žemės ūkyje yra abejotino pelningumo, tai mums, Lietuvos ūkininkams, apie arklių pakeitimą motorais žemės ūkyje nereikėtų nė galvoti. Mes neturim nei savo fabriko, kurie dirbtų visokius žemės ūkio motorus, nei benzino, be kurio motoras nesisuka, visa tai reikia nusipirkti užsienyje“.
Nr. 4	Kaip įkinkyti karves į darbą	„Šiandien mes norime pakalbėti apie naujenybę gyvulių ūky, arba apie tai, ar galima išnaudoti mūsų karves darbui. Dalykas tas, kad kitų kraštų ūkininkai, ypač smulkūs ūkininkai, šią naujenybę yra įgyvendinę senai ir karvių išnaudojimui darbui, pavyzdžiui, čekų, kai kurių Vokietijos provincijų ir dar kai kurių kraštų ūkininkai – skaito paprasčiausiu gyvenimo reiškiniu“.
Nr. 13	Arklių matavimas	„Arklį matuoti galima labai įvairiai, bet ūkininkui, arklių mėgėjui, pakanka paimti pačius svarbiausius matavimus. Kiekvienam ūkininkui auginant, perkant ar apžiūrinėjant arklį patartina būtinai išmatuoti jo aukštį (nuo žemės iki keteros aukščiausios vietos), liepens per krūtinę apjuosimą (toje vietoje, kur paprūgas uždedamas) ir pirmutinės kojos storį (pančiojimo vietoje)“.

Nr. 16	Žemės ūkio paroda Šeduvoje	„Jau bandoma pasirodyti ir su stambesniais darbais – visokiais dyvonais. Iš keleto pavyzdžių galima spręsti, kad yra daug noro dirbti, bet trūksta lietuviškų raštų. Audėjos sakosi, kad dyvonų paveikslus ima iš svetimų knygų, dėl to visai nestebina, kad daug darbo padedama išausti liutas ar stirnos, sugalvojami kažkokie paukščiai ir kt.“.
Nr. 19	Meskime blogus įpročius	„Labai blogas paprotys rinkti turgavietėje pabirusis pašaras. Juk turgun privažiuoja nemaža ir ligotais arkliais, dėl to jų pašaro likučiais bešeriant, visai lengva apkrėsti ir sveiki gyvuliai“.
Nr. 23	Dešimts dienų „sviesto fabrike“	„Danija yra didžiulis sviesto fabrikas, kaip teisingai ją vadina kitataučiai. Nėra pasaulyje šalies, kuri tokiam mažame plote pagamintų tiek daug šio produkto, kiek jo pagamina Danija. Nors ir mes šiuo metu jau šiek tiek šio produkto pagaminame ir išvežame į kitus kraštus, bet su Danija mes visai negalime ir lygintis“.
Nr. 24	Kaip namie pasidaryti gero muilo	„Karo metu beveik visos šeimininkės muilą virdavo namie. Nors dabar muilo yra užtektingai ir jis nelabai brangus, tačiau daug kas norėtų namie išsivirti gero muilo. Tas noras visai pateisinamas, mat beveik kiekviename ūkyje esti riebalų, kurie valgyti netinkami, o iš jų galima pasidaryti visai gero muilo“.

Pastaba: straipsnių iškarpų kalba autentiška.

Kaip jau minėta anksčiau, straipsniai gyvulininkystės ir pieno ūkio bei žemdirbystės temomis sudaro apie trečdalį 1930 m. leisto laikraščio *Ūkininko patarėjas*.

rejas straipsnių. 1 paveiksle pateikti būdingiausi minėtoms kategorijoms priskirtų straipsnių pavyzdžiai.

Gyvulininkystės ir pieno ūkio kategorija	Žemdirbystės kategorija
Mineraliniai pašarai kiaulėms (nr. 2)	Jau laikas pagalvoti apie cukrinių runkelių auginimą (nr. 4)
Patogios ėdžios (nr. 3)	Kurių burokų sėklų pirkti (nr. 6)
Apie arklių kaustymo kursus (nr. 8)	Trąšų prekybos reikalu (nr. 13)
Kursai melžėjoms (nr. 10)	Nepraleiskime progos pievas gerinti (nr. 16)
Kaip avys žiemą šerti (nr. 19)	Kaip sraigės naikinti (nr. 20)
Vyriausybė garantavo tvirtą kainą sviestui (nr. 21)	Kaip reikia apdirbti linų pluoštas eksportui (nr. 23)
Čigonai ir arklių prekyba (nr. 23).	Apie žemės ūkių surašymą (nr. 24)

1 pav. 1930 m. leidinio *Ūkininko patarėjas* kategorijoms *Gyvulininkystė ir pieno ūkis* ir *Žemdirbystė* priskirtų straipsnių pavyzdžiai

Leidiniuose *Ūkininko patarėjo* taip pat gausu patarimų šeimininkėms. 4 lentelėje pateikti pavyzdžiai

byloja, kad tarpukario Lietuvos kaimo žmonių taikyti dėmių išėmimo būdai gali būti naudingi ir šiuo metu.

4 lentelė

1930 m. leidinyje *Ūkininko patarėjas* kategorijos *Patarimai šeimininkėms* pavyzdžiai

Leidinio nr.	Kategorijos Patarimai šeimininkėms (ištraukos)
Nr. 20	„Cheminių paišelių dėmės duodasi išimamos skruzdžių eteru. Iš šilko cheminio paišelio dėmės išimamos, suvilgiant jas citrinų syvais. Minkštu skudurėliu reikia atsargiai ištrinti dėmes ir paskui gerai išskalauti“.
Nr. 22	„Antspauduojamojo lako dėmes visokiose medžiagose galima išimti su benzinu. Laką reikia atsargiai nugramdyti ir toliau trinti skudurėliu su benzinu.“
Nr. 24	„Medžio dėmes drobėje reikia suminkštinti skystame vyno akmens rūkšties skiedinyje ir, dėmėms pradingus, gerai išskalauti.“

Pastaba: kategorijos *Patarimai šeimininkėms* ištraukų kalba netaisyta.

Leidinio *Ūkininko patarėjas* numeriuose įdomi kategorija *Klausimai–atsakymai* (leidinyje vadinama tiesiog *Pasiklausęs nepaklysi*). 5 lentelėje pateikiami

kategorijos *Klausimai–atsakymai* pavyzdžiai atspindi to laikmečio aktualijas.

1930 m. leidinyje *Ūkininko patarėjas* kategorijos *Klausimai–atsakymai* pavyzdžiai

Leidinio nr.	Kategorijos <i>Klausimai–atsakymai</i> ištraukos
Nr. 1	<i>Klaus.</i> Esu senas knygnešis, rusų valdžios buvau baustas. Girdėjau, kad vyriausybė tokiems knygnešiams skiria pensijas. Kur kreiptis tuo reikalu? <i>Atsak.</i> Kreipkitės tuo reikalu į Ministerių Kabineta.
Nr. 3	<i>Klaus.</i> Ar verta statyti molio tvartas, jei mes gyvename kaime. Ar gali kaimus skirstyti į vienkiemius prievartos keliu? <i>Atsak.</i> Kaime statyti molio tvartas nevertėtų. Ar bus kaimai prievarta skirstomi, tai šiandieną sunku pasakyti, bet kad po dešimties metų nerasime Lietuvoje ne vieno ūkininko, kuris norėtų gyventi kaime, tai esame tvirtai užtikrinti.
Nr. 5	<i>Klaus.</i> 1912 met. pasiunčiau iš Amerikos broliui 800 rusų rublių. Brolis žadėjo paskolą gražinti, bet dabar atsisako tai padaryti. Aš turiu liudininkų. Ar galiu išreikalauti iš brolio gražinti skolą? <i>Atsak.</i> Tokią bylą sprendžia taikos teisėjas. Neturėdami dokumentalių įrodymų vargu bau bylą laimėsite.
Nr. 12	<i>Klaus.</i> Kas yra skaitomas gyvu ir negyvu inventorium? Ar maisto produktai pav.: mėsa, sviestas ir pan., yra skaitomas negyvu inventorium. <i>Atsak.</i> Gyvas inventorius bus gyvuliai ir paukščiai, o negyvas – vežimai, plūgai, akėčios, kuliama mašina. Javai, sviestas, pienai – skaitomi maisto produktais.

Pastaba: kategorijos *Klausimai–atsakymai* ištraukų kalba netaisyta.

Leidinio *Ūkininko patarėjas* numeriuose gausu informacinių pranešimų ir skelbimų. Pagrindinės skelbimų kategorijos: *Pardavimai, Darbo paieška, Bankų ir draudimo bendrovių skelbimai, Reklaminiai skelbimai* ir kt. Pavyzdžiai pateikiami 6 lentelėje.

1930 m. leidinyje *Ūkininko patarėjas* išskirtos kategorijos *Informaciniai pranešimai ir skelbimai* pavyzdžiai

Leidinio nr.	Kategorijos <i>Informaciniai pranešimai ir skelbimai</i> ištraukos
Nr. 3	<i>Skelbimas:</i> Ūkininkai! Vežant kiaules pardavimui paskelbtomis dienomis į mūsų supirkimo vietas, būtinai atsivežkit iš Valsčiaus Valdybų paimtus kiaulių kilmės liūdijimus, kitaip mūsų agentai kiaulių negalės priimti. Akc. B-vė „Lietuvos Eksportas.“ Klaipėda, Malūnų g-vė Nr. 112
Nr. 8	<i>Skelbimas:</i> Išėjęs 3 klases, prityręs ūkininkaitis ieško ūkvedžio vietos. Baisogala, 1 lt. 251459 sav.
Nr. 9	<i>Informacinis pranešimas „Kas laimėjo loterijoje:“</i> Jau galutinai paaiškėjo, kas 1930 V.D. m. (Vytauto Didžiojo – aut.) balandžio mėn. 14 d. įvykusiame Lietuvos Raudonojo Kryžiaus XVI-os loterijos V-os klasės paskutiniame lošime išlošė stambiausius laimėjimus. Šį kartą Lietuvos Raudonojo Kryžiaus XVI Loterijos stambiausius laimėjimus – 2 po 60.000, 2 po 20.000 ir 2 po 10.000 litų pasidalijo daugelis žmonių visuose Lietuvos kampeliuose. Laimėjimai teko ir Didžiosios ir Mažosios Lietuvos gyventojams.
Nr. 16, 21	<i>Skelbimas:</i> Valstybinio Apdraudimo Įstaiga patogiomis sąlygomis draudžia: Nuo ugnies – trobesius, fabrikus, pienines, gyvulius, pašarą, javus ir visokią nekilnojamą turta. Nuo kritimo: dėl ligos ir nelaimingų atsitikimų – gyvulius. Ūkininkams apdraudimas žymiai papigintas, nes V.A. Įstaigoje sudaromi apdraudimai paliuosuojami nuo valstybinių rinkliavų. <...>. Smulkiau apie apdraudimo sąlygas galima sužinoti: Valdyboje, Kaune Mickevičiaus 5 (tel. 595), pas inspektorius – Šiauliuose, Panevėžy ir Marijampolėje, pas vietos agentus miestuose, miesteliuose ir valsčiuose.
Nr. 20	<i>Skelbimas:</i> Nuo niežų galite išsigydyti greitai ir galutinai, vartodami tik tikrus vaistus „Niežuol“. Gaunamus visose vaistinėse. Chemijos Farmacijos Laboratorija „Sanitas“, Kaune.
Nr. 23	<i>Skelbimas:</i> Džiaugsmą, grožį ir pasisekimą suteikia tik Florence'o vazelino muilas 103 Nr. Reikalaukite ir įsitikinsite! Saugokitės padirbimų!

Pastaba: kategorijos *Informaciniai pranešimai ir skelbimai* ištraukų kalba netaisyta.

Dabartinės Lietuvos laikraščio *Ūkininko patarėjas* straipsnių apžvalga

Siekiant išsiaiškinti, kokie straipsniai publikuojami šiandien leidžiamame laikraštyje *Ūkininko patarėjas*, apžvalgai pasirinkti trys 2012 m. liepos mėnesio numeriai (nr. 83, 84 ir 86).

Trumpa šio laikraščio charakteristika: laikraštis įsteigtas 1925 m., atkurtas 1989 m.; laikraštis išeina tris kartus per savaitę; jo apimtis – 16 p. Vieno laikraščio *Ūkininko patarėjas* pavyzdžiu iliustruojama, apie ką rašoma šiame laikraštyje (žr. 7 lent.).

7 lentelė

Laikraščio *Ūkininko patarėjas* straipsnių apžvalga: 2012 m. liepos 17 d. Nr. 83 (2888) atvejis

Straipsnių tam tikrame puslapyje kategorija	Straipsnio pavadinimas, autorius ir ištrauka
Vedamasis, p. 1.	<i>Didesnė nelaimė ir už ES direktyvas. Arnoldas Aleksandravičius, „ŪP“ korespondentas.</i> Nuo 2013-ųjų sausio Europos Sąjungoje įsigalios naujos paršavedžių laikymo taisyklės, vadinamoji „kiaulių gerovės“ direktyva. ES komisija tikisi, jog Lietuva vėl bus viena iš tų Bendrijos šalių, kurių kiaulių augintojai, nepabūgę didelių, verslą žlugdančių išlaidų, iki nustatyto termino suskubs gyvulių aptvarus pertvarkyti pagal paršavedžių „fiziologinius ir etologinius poreikius“, kitaip tariant, spės sukurti kiaulėms erdvią aplinką, kurioje jos galės miegoti, ēsti ir žaisti pakabinamomis grandinėmis, kad iš nuobodulio nenukramtytų viena kitai uodegų, kol apsvaigintos elektra pateks po skerdikų peiliais.
Lietuvos padangė, p. 2.	<i>Pastatėme ir didžiuojamės!</i> Sukako dvidešimt metų nuo vieno didžiausių nepriklausomos Lietuvos energetinių projektų – Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės (KHAE) – darbo pradžios. 1992 –ųjų liepos viduryje buvo užpildytas aukštutinis Kauno marių baseinas. Vienintelė tokio tipo elektrinė Baltijos šalyse leido Lietuvai pagerinti elektros tiekimo kokybę bei apsaugoti nuo energijos deficito. <i>„ŪP“ informacija.</i>
Nuomonės, aktualijos, reklama, p. 3.	<i>Gaudio „klajojančias“ išvadas. Vanda Vasiliauskaitė, „ŪP“ korespondentė.</i> - Stabdykite žemės kilnojimo procedūras, tikrinkite išvadų dėl žemės grąžinimo teisėtumą, - matydami netvarką žemės reformos darbuose susitikimuose su Žemės ūkio ministerijos atstovais ne kartą prašė įvairių rajonų ūkininkai. Šiandien matome pirmus rezultatus, nes įvykus pertvarkai žemės tvarkymo sistemoje ir pasikeitus Nacionalinės žemės tarnybos (NŽI) prie Žemės ūkio ministerijos vadovybei, tokios patikros pradėtos.
Technika, p. 4.	<i>Miškininkai technologijų modernizaciją pradeda įsigydamai „Valtra“ traktorius. Rasa Jagaitė, „ŪP“ korespondentė.</i> Naujos technologijos žengia ne tik į žemdirbystę. Jos neaplenkia ir miškų ūkio. Šioje srityje viena pažangiausių – VĮ Kėdainių miškų urėdija, kuriai jau trylika metų vadovauja miškų urėdas Juozas Girinas. Kėdainių urėdijos miškininkai, visoje Lietuvoje garsėjantys kaip ažuolų sodinukų augintojai, naujas technologijas pirmiausia diegia medelyne. Tuo tikslu urėdija pirmoji šalyje įsigijo modernų „Valtra“ traktorių su tikslaus automatinio vairavimo sistema.
Ekonomika, reklama, p. 5.	<i>Naujoje grūdų saugykloje tilps 17 tūkst. tonų.</i> Panevėžio rajono Gustonių kaime iškilmingai įbetonuota atminimo kapsulė ateities kartoms: pradėta naujos grūdų saugyklos statyba. <i>„ŪP“ informacija.</i>
Skaitytojų haidparkas, p. 6.	<i>Ar išdrįstume? Marija Zelionkienė.</i> Žiūri per televiziją siužetą ir toks keistas jausmas širdį suvirpina: ukrainiečiai savo gimtąją kalbą stojo ginti...kumščiais! <...>Žiūrėjau šį siužetą, klausiausi komentarų ir pati mažčiau: ar mes, lietuviai, kada nors būtume tokie ryžtingai vieningi ir nebodami policijos stumdymosi eitume ginti savo gimtosios kalbos?
Verslas, reklama, p. 7.	<i>Kada ūkininkai ir restoranų vadovai susės už bendrystės stalo? Jolanta Kazemėkaitytė, „ŪP“ korespondentė.</i> Verslo prigimtis – siekti pelno. Tačiau jo negalima siekti apgaunant žmones bei niokojant gamtą. Verslas turi būti atsakingas – skaidrus, tausojantis gamtą bei žmonių sveikatą, - teigia viešosios įstaigos „Kultūros idėjų institutas“ direktorius Artūras Nečejauskas, aiškindamas, kas yra prieš pusmetį šalyje pradėtas kurti atsakingų restoranų tinklas.
Renginiai, bendruomenės, p. 8–9.	<i>Naisiai – Lietuvos kaimo kultūros sostinė. Aldona Sireikienė, „ŪP“ korespondentė. (Atkelta iš 1 p.).</i> <...> Jau trečius metus iš eilės per patį vidurvasarį į „Naisių vasarą“ susirenka tūkstančiai žmonių iš visos Lietuvos pramogauti, sportuoti, pasižiūrėti spektaklių, pasiklausyti koncertų, pabendrauti. Festivalio dienomis žalias ir jaukus Naisių kampelis tampa didele koncertų ir sporto arena.

Skelbimai, p. 10–11.	<i>Ivairūs. Mailius įžuvinimui, augalai tvenkiniams. Pristato. Nr. 654/1. Siūlo darbą. Pieno ūkyje reikalingi: patyrusi melžėja ir šerikas. Darbas fermoje pamainomis. Už kokybišką darbą mokamas geras atlyginimas. Apgyvendina. Nr. 1/168.</i>
Varžybos, p. 12	<i>Šilalės artojai – geriausi Žemaitijoje. Juozas Skripkauskas, „ŪP“ korespondentas. Šeštadienį Klaipėdos rajone vykusiose varžytuvėse išaiškinti geriausi Žemaitijos krašto artojai. Nė vienas iš trijų į varžybas atvykusių Šilalės r. Artojų neliko be nugalėtojo laurų – jie pelnė abi pirmąsias ir vieną antrąją vietas. Gausiausiai į varžybas atvykusiems šeiminiškams – Klaipėdos rajono artojams – atiteko viena antroji ir viena trečioji vietos, o dar vieną trečiąją laimėjo plungiškis.</i>
Laisvalaikis, kul- tūra, p. 13.	<i>Alaušo mėlis dainose ir spalvose. Regina Stundienė, „ŪP“ korespondentė. Sudeikių seniūnijoje (Utenos r.) prie gražuolio Alaušo ežero vasarai įpusėjus vyko jau 14-asis Tarp- tautinis tapybos pleneras. Iki tol buvusieji atskirais metais kvietė ne vien tapytojus, bet ir grafikus, fotografus, skulptorius.</i>
Sportas, rekla- ma, p. 14	<i>Ar olimpinė ugnis visiems simbolizuoja šilumą ir šviesą? Vladas Janiūnas, sporto apžvalgininkas. Artėja svarbiausias pasaulyje sporto įvykis – 2012-ųjų Londono vasaros olimpinės žaidynės. Iško- votas olimpinio čempiono vardas sportininko gyvenime yra reikšmingiausias titulas. Didžiulė garbė vien tik dalyvauti olimpinėse žaidynėse, kur susirenka viso pasaulio sporto elitas, o žaidynių dvasios neužmirši visą gyvenimą.</i>
Televizija, p. 15.	<i>TV vedlys. Antradienis, liepos 17 d. 11.00. „Man per brangu...“ Komedijs. Prancūzija. 2006 m. Režisierius Pierre'as Salvadoris. Vaidina Audrey Tautou, Gadas Elmalekas ir kiti. Laisvo elgesio moteris ir apsimetėlis viešbučio tarnautojas dalijasi patirtimi, kaip išvilioti pinigus iš patiklių „klientų“.</i>
Šventė, laisvalai- kis, p. 16.	<i>Kur agurkai pripažinti ir išpažinti. Vaclovas Armužas, ŪP“ korespondentas. Liepos 14 d. iškart po pietų pėsti ir ratuoti kėdainiečiai bei jų svečiai skubėjo į Kėdainių miesto parką, kur pirmiausia juos pasitiko kaip niekada gausus prekybininkų būrys, siūlantis pirkti tautodailininkų dirbinių, įvairiausių pramoninių prekių, gaivinančių gėrimų, šašlykų. O 14 val. tradicinė Agurkų šven- tė prasidėjo stilizuotu atidarymu „Čia, kur agurkai pripažinti ir išpažinti...“</i>

Pastaba: ištraukų kalba netaisyta. Skelbimuose kontaktinių asmenų telefono numeris nenurodomas.

Analogiška ir kitų šiuo metu leidžiamo laikraščio *Ūkininko patarėjas* numerių (nr. 85–86) struktūra. Numeriai orientuojasi į žemės ūkio aktualijas (javapjūtę, žemės ūkio produkcijos supirkimo kainas, žemės ūkio kultūrų konkurencingumą ir kt.). Tačiau nevengiama ir politinių temų. Artėjančių rinkimų dvelksmą atspindi straipsniai apie Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko pakeitimą (nr. 84) ir referendumą, sprendžiant Visagino atominės elektrinės likimą (nr. 85).

Apibendrinant dabartinių *Ūkininko patarėjo* numerių ypatumus, taip pat akcentuotinas jų patrauklumas, vizualizacija (nuotraukomis, paveikslais, spalvingais skelbimais ir reklamomis), nemenkas dėmesys kultūrai, bendruomeniškumui ir kt. kaimo gyvenimo aspektams.

Tarpukario ir dabartinės Lietuvos *Ūkininko patarėjo* leidinių sąsajos

Išanalizavus visus (nr. 1–24) 1930 m. ir keletą 2012 m. „*Ūkininko patarėjo*“ leidinio numerių, ryškėja tam tikri jų ypatumai. Vienas jų – leidinio reguliarumas: tarpukaryje šis laikraštis buvo leidžiamas du kartus per mėnesį, šiuo metu – tris kartus per savaitę. Nors tarpukariu leidžiamo vieno *Ūkininko patarėjo* numerio apimtis puslapiiais tris kartus didesnė (46 p.),

tačiau realiai leidinių apimtį įvertinti sunku dėl skirtingo leidinių formato. Tarpukario *Ūkininko patarėjo* ypatumas – tendencija, kad straipsnių autoriai buvo specialistai: agronomai, ūkininkai, kaimo žmonės, o dabar leidžiamo *Ūkininko patarėjo* daugelis straipsnių parašoma šio laikraščio korespondentų. Lyginant tarpukario ir dabartinio *Ūkininko patarėjo* straipsnių kategorijas, pastebima, kad dalis jų išnyko (*Gyvulininkystė ir pieno ūkis* ir kt.), tačiau jos „telpa“ vedamajame, taip pat kitose kategorijose: *Lietuvos padangėje, Nuomonės, Aktualijos, Verslas* ir kt. Įdomu tai, kad šių metų *Ūkininko patarėjo* leidiniuose išliko straipsnių kategorija *Moterų ūkis*. Tai iliustruoja 2012 m. liepos 19 d. nr. 84 publikuotas nepriklausomo mitybos ir kulinarijos eksperto Vincento Sako straipsnis *Šašlykai, arba kuo skiriasi skanūs kepsniai ant aksties*. Analogiškai rubrikai priskirto straipsnio pavyzdys – tarpukario *Ūkininko patarėjo* nr. 1. – *Kiaulių piovimui artėjant*.

Apibendrinant galima teigti, kad dabar leidžiamas Lietuvos laikraštis“ tęsia tarpukariu leisto žurnalo tradiciją – pateikti kaimo žmonėms ir visai Lietuvai kaimo bei visuomenės gyvenimo aktualijas. Šio leidinio reikalingumą ir populiarumą rodo jo tiražas 2012 m. – 17 500 egzempliorių.

Išvados

Analizės metu 1930 m. *Ūkininko patarėjo* 1–24 numerių straipsniai buvo priskirti keliolikai kategorijų, tačiau straipsnių kiekis jose skiriasi. Tai padeda suvokti autentiškos straipsnių ištraukos. Pavyzdžiui, kategorija *Margumynai*, kuriai priskirta arti trečdalis visų straipsnių, teikia skaitytojų auditorijai naudingą ir aktualią informaciją pačiais įvairiausiais kaimo gyvenimo klausimais. Ekonominė straipsnių kategorija (jai priskirta 13 proc. visų straipsnių) išskirtinė tuo, kad net penkiuose straipsniuose pateikti tuometinio Žemės ūkio ministro J. Aleksos kalbos Žemės ūkio rūmų atstovų metiniame visumos suvažiavime fragmentai. Nestebina tai, kad straipsniai apie gyvulininkystę ir pieno ūkį bei žemdirbystę kartu sudaro apie trečdalį visų 1930 m. nagrinėjamo leidinio straipsnių, nes tai tradiciniai to meto kaimo verslai. Kategorija *Klausimai–atsakymai* šio laikraščio numeriuose aktuali ir šiandien, o skelbimų tematika artima dabartinei (pardavimai, darbo paieška, bankų ir draudimo bendrovių skelbimai, reklaminiai skelbimai ir kt.).

2012 m. liepos mėn. *Ūkininko patarėjo* nr. 83 apžvalga ir straipsnių kategorijų palyginimas su kitais to meto numeriais (nr. 84–85) atskleidė dabartinio kaimo problematiką. Šio laikraščio vedamuosiuose, kategorijoje *Lietuvos padangėje* ir kitose nušviečiamos šio meto kaimo aktualijos, laikraščiuose daug dėmesio skiriama skaitytojų nuomonėms („haidparkas“, nuomonės, aktualijos ir kt.). Laikraščiai gausiai iliustruoti nuotraukomis, nemažai vietos juose užima reklama ir skelbimai. Laikraščio periodiškumas (išeina 3 kartus per savaitę) ir tiražas (daugiau nei 17 tūkst. egzempliorių) rodo jo paklausumą ir artimumą kaimo žmogui.

Atlikus tarpukario – 1930 m. – 1–24 numerius ir 2012 m. liepos mėn. keletą numerių juose pateiktų straipsnių turinio analizę, išryškėjo tam tikri ypatumai. Pavyzdžiui, straipsnių autorių, leidinių struktūros, jų reguliarumo ir formato skirtingumo ir kt. aspektai. Nepaisant tam tikrų tarpukario ir dabartinės Lietuvos leidinio *Ūkininko patarėjas* skirtumų, galima teigti, kad dabar leidžiamas laikraštis *Ūkininko patarėjas* tęsia tarpukario leidinio tradiciją – pateikti kaimo žmonėms ir visai Lietuvai kaimo bei visuomenės gyvenimo aktualijas.

Literatūra

1. Apie šimtatomę seriją „Lietuvos valsčiai“. Prieiga per internetą: <<http://www.versme.lt/projektas.htm>>.
2. Balčytienė, A. (2000). Žiniasklaidos tekstai. *Darbai ir dienos*, 24, 109–119.
3. Leonavičius, V., Ozolinčiūtė, E. (2008). Socialinės kaimo bendruomenės formavimosi prielaidos sovietinio laikotarpio Lietuvoje. *Filosofija. Sociologija*, 19 (2), 19–30.
4. Lietuvos mokslų akademijos mokslinis periodinis leidinys „Žemės ūkio mokslai – Agricultural Sciences“. Prieiga per internetą: <<http://www.lmaleidykla.lt/ojs/index.php/zemesukiomokslai>>.
5. Luobikienė, I. (2011). Kaimo gyvenimo problemos ir jų atspindėjimas Lietuvos žiniasklaidoje. *Kaimo raidos kryptys žinių visuomenėje: mokslo darbai: 4-osios Jono Prano Aleksos tarptautinės mokslinės konferencijos „Šiuolaikinio kaimo vizija“ medžiaga* (t. 2, p. 117–126). Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
6. Metinė žiniasklaidos tyrimų apžvalga. Prieiga per internetą: <http://www.tns.lt/data/files/Metines_apzvalgos/Ziniasklaidos%20tyrimu%20apzvalga%202011.pdf>.
7. Pajnik, M. (2008). The Utopia of : Towards Public Generated Media. *Mass Media. Sociologija. Mintis ir veiksmai*, 3 (23), 99–114.
8. Rapolienė, G. (2010). Vyresnio amžiaus žmonės Lietuvos žiniasklaidoje: naivūs, kenčiantys ir bejėgiai.. *Sociologija. Mintis ir veiksmai*, 1 (26), 99–115.
9. Ratkevičienė, V. (2002). Ūkininkų gyvenimo ir veiklos sąlygos Rytų Lietuvoje. *Rytų Lietuva: visuomenės ir socialinių grupių raiška ir sąveika. Straipsnių rinkinys* (p. 198–203). Vilnius: UAB Mokslo aidai.
10. Statistikos departamentas. (2007). *Lietuvos gyventojų surašymai: patyrimas ir žvilgsnis į 2011-uosius*. Vilnius: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.
11. Tamutienė, I., Černiauskaitė, I., Sruogaitė, A. (2011). Lietuvos kaimo ir miesto gyventojų prieinamumo prie ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų kliūtys ir jų kontekstai. *Kultūra ir visuomenė*, 2 (1), 95–110.
12. Tarpukaris. Prieiga per internetą: <<http://lt.wikipedia.org/wiki/Tarpukaris>>.
13. Ūkininko patarėjas. (1988). *Tarybų Lietuvos enciklopedija* (t. 4, p. 366). Vilnius: Vyriausioji enciklopedijų redakcija.
14. *Ūkininko patarėjas*. (1930). Nr. 1 (65)–24 (86). Kaunas: „Spindulio“ spaustuvė.
15. *Ūkininko patarėjas*. 2012 m. liepos 21 d., nr. 85 (2890).
16. *Ūkininko patarėjas*. 2012 m. liepos 17 d., nr. 83 (2888).
17. *Ūkininko patarėjas*. 2012 m. liepos 19 d., nr. 84 (2889).
18. Vidickienė, D., Melnikienė, R. (2008). Lietuvos kaimiškųjų regionų kaip gyvenamosios vietos patrauklumo vertinimas. *Žemės ūkio mokslai*, 15 (1), 51–59.
19. Walliman, N. (2006). *Social Research Methods*. London: Sage Publications.
20. Žukovskis, J. (2009). Kaimo plėtros tikslų ir uždavinių raida. *Vadybos mokslas ir studijos – kaimo verslų ir jų infrastruktūros plėtrai. Mokslo darbai*, 19 (4), 103–108.

Reflection of Rural Life Issues of Interwar and Current Lithuania in the Edition of “Ūkininko patarėjas” (“Farmer’s Adviser”)

Summary

Regardless of social life period, the mass media not only united people but also gave them actual information about different aspects of social living. As for the village, it is useful to remember that in the interwar Lithuania rural themes dealt with a number of editions, such as “Žemės ūkis”, “Sodyba”, “Sodžiaus menas”, “Ūkininko patarėjas” and others. It may be interesting to know, that the farmers were also encouraged to read from the first sight with the village unrelated magazine “Kultūra”, claiming, that farmer should be a well educated person. Realities of current Lithuania’s rural life is reflected in daily newspapers “Vals-tiečių laikraštis”, “Ūkininko patarėjas”, as well as in regional newspapers and others.

The scientific problem. Some of Lithuania’s life periods (for instance, interwar) in the scientific literature have been analysed fragmentary. Also, there is a lack of systemic rural issues in the media studies. Therefore, it is important to discuss this issue in the scientific community.

The theoretical insights of research problem are based on review of scientific literature, sources of internet sites and of mass media (all presented in the literature list of this article).

Relevance of the topic relates to the need of continually analysis how the media highlights various aspects of rural life in the historical development of the phenomenon.

Novelty of article reveals by presenting the role of edition “Ūkininko patarėjas” in different historical periods of Lithuanian rural life.

The object of investigation - content of edition “Ūkininko patarėjas” of interwar and current Lithuania’s period.

Research aim - to examine and compare the reflection of rural life realities of interwar and current Lithuania in editions of “Ūkininko patarėjas”.

Research goals:

- To perform the content analysis of interwar edition “Ūkininko patarėjas” (1930 year).
- To review some newspapers of 2012 year edition “Ūkininko patarėjas” and perform content analysis of those publications.
- To highlight the features of interwar and of current Lithuania’s edition “Ūkininko patarėjas”.

Research methods: review of scientific literature, content analysis of mass media texts.

Research process. In order to reach the research aim and goals, the research method – content analysis of the selected texts has been employed. Editions of “Ūkininko

patarėjas” of interwar period and current time have been chosen for the analysis (respectively of 1930 and of 2012 years). According to researchers (Walliman and others) content analysis is an examination of what can be counted in the text. A quantitative approach is taken by counting the frequency of phenomena within a case in order to highlight its importance in comparison with other cases. Sequence of analysis is the following: selection of articles according to the title, content analysis of selected articles, their ascription to the main categories and presenting by the original extracts.

Generalization. Content analysis of selected publications has shown a variety of main categories and different number of articles within them. Authentic extracts help us to understand why some of the themes are leaders. For example, “Diversities” category which includes about third of the articles and provides the readers with useful and actual information on a wide range of rural life issues. Significance of economic category of articles appears in this, that even in five articles of edition has been presented a speech by Interwar period Lithuania’s Minister of Agriculture J. Aleksa. The speech was delivered at the Annual Congress of Agriculture House Representatives. It is unsurprising that articles about stockbreeding and dairying, as well as agriculture compound about third part of edition “Ūkininko patarėjas” published in 1930. Supposedly those rural branches were traditional interwar rural business. Some of sections as “question – answer” or announcements (about sales, job search, advertisements of banks, insurance companies, etc.) are relevant today.

Review of current edition of “Ūkininko patarėjas” and comparison of revealed categories of articles represent a view of current rural realities. Editorials, category “Lithuanian sky” and others highlight current time rural news, also newspapers focus on the views of readers (reviews, news, etc.). The newspapers are richly illustrated, significant space of them is occupied by advertisements and announcements. Frequency of newspaper (comes out 3 times a week) and run (over 17 thousand) show its marketability and proximity to rural people. Despite some differences of interwar and current Lithuania edition “Ūkininko patarėjas”, it can be argued that this newspaper informs rural people about rural and public life issues.

Keywords: interwar and current Lithuania, rural issues, edition “Ūkininko patarėjas”.

Straipsnis recenzuotas
Straipsnis gautas 2012 m. spalio mėn., priimtas 2012 m. lapkričio mėn.

The article has been reviewed
Received in October 2012; accepted in November 2012.